

Waar voor je Geld III
Waar voor je Geld III

Leveringen & Diensten
Leveringen & Diensten

INHOUDSOPGAVE

- 0. LEESWIJZER
- 1 INLEIDING
- 2 DE EUROPESE REGELGEVING ALGEMEEN
- 3 DE EUROPESE REGELGEVING BETREFFENDE LEVERINGEN EN DIENSTEN
- 4 DE EUROPESE AANBESTEDINGSPROCEDURE BETREFFENDE LEVERINGEN EN DIENSTEN
- 5 AUTONOME RICHTLIJNEN, BEVOEGDHEDEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

Bijlagen:

- 1. Aanbestedingsvormen en hun voordelen en nadelen.
- 2. Algemene inkoopvoorwaarden gemeente Roermond.
- 3. Facilitaire inkooppakketten.

Leeswijzer

- Hoofdstuk 1 van de nota “Waar voor je geld III” wordt gevormd door een inleiding op het onderwerp en enkele belangrijke begrippen.
- Daarna volgen beschouwingen over richtlijnen voortvloeiende uit de Europese regelgeving (hoofdstukken 2 t/m 4).
- Autonome richtlijnen die de gemeente zelf formuleert voor aanbestedingen van leveringen en diensten met een economische waarde beneden de Europese drempelwaarden¹ (hoofdstuk 5).

¹ Het begrip drempelwaarde betreft bedragen voor de totale waarde van de aan te besteden zaak, waarboven aanbesteding volgens de Europese regelgeving verplicht is. Voor gemeenten zijn die bedragen (excl. BTW): € 5.923.624 voor civiel- en cultuurtechnische werken en bouwwerken en € 236.945 voor leveringen en diensten; deze gelden van 01.01.2004 t/m 31.12.2005. Deze bedragen worden 2-jaarlijks aangepast.

1. Inleiding

1.1. Algemeen

In de afgelopen jaren heeft een aantal documenten het licht gezien, die zich onder de titel “Waar voor je geld” richten op “aanbesteden”.

In totaal bestaat de reeks uit drie delen:

- “Waar voor je geld I (nota betreffende het aanbestedingsbeleid van de gemeente Roermond)”, september 1992, herzien in mei 2001. Deze nota betreft de aanbesteding van GWW-werken, cultuurtechnische werken en bodemsaneringen.
- “Waar voor je geld II, Bouwen”, oktober 1994, betreft de aanbesteding van bouwkundige werken.
- “Waar voor je geld III, leveringen en diensten” gaat over de aanbesteding van goederen en diensten. Deze nota ligt thans voor.

Daarnaast bestaat er nog een richtsnoer dat verwant is aan deze problematiek en dat het fenomeen projectontwikkeling behandelt: “Projectontwikkeling, achtergronden, overwegingen en richtlijnen” (vroeger bekend onder de tot verwarring leidende titel “Waar voor je geld 3”). Gegeven de complexiteit van projectontwikkeling is er alle aanleiding en reden deze werkvorm met goede, verifieerbare regels te omkleden. Over projectontwikkeling bestaan, in tegenstelling tot voor de andere onderwerpen, (nog) geen aparte Europese aanbestedingsregels.

1.2. Definities

Aanbesteden is een proces waarbij een overeenkomst tot stand komt tussen opdrachtgever en opdrachtnemer voor het realiseren van een werk, levering van goederen of uitvoeren diensten, op basis van een door de opdrachtgever opgesteld programma van eisen of bestek. Op basis van deze prijsopgave en overige geldende criteria kan vervolgens opdracht worden gegeven.

Onder (een overheidsopdracht tot) **levering** wordt verstaan een schriftelijke overeenkomst onder bezwarende titel tussen een aanbestedende dienst en een leverancier voor de aankoop, lease, huur of huurkoop van producten.

Onder (een overheidsopdracht tot het verlenen van een) **dienst** wordt verstaan een schriftelijke overeenkomst onder bezwarende titel tussen een aanbestedende dienst en een dienstverlener.

1.3. Doelstelling

Het aanbestedingsbeleid is gericht op het realiseren van de best mogelijke verhouding tussen kwaliteit en prijs en beoogt daarbij drie beginselen ten uitvoer te brengen:

- Het **gelijkheidsbeginsel**: de opdrachtgever dient gegadigden voor een opdracht op gelijke wijze te behandelen.
- Het **doorzichtigheids- of transparantiebeginsel**: een aanbesteding dient in beginsel openbaar te geschieden, met heldere criteria en een heldere procedure. In elk geval moet over de aanbesteding op basis van openbaar toegankelijke documenten verantwoording kunnen worden afgelegd.
- Het **concurrentiebeginsel**: de opdrachtgever dient tenminste zoveel gegadigden uit te nodigen, dat werkelijke concurrentie bestaat en dat kwaliteit gewaarborgd is.

1.4 Juridisch kader

Met de totstandkoming en vaststelling van “Waar voor je Geld III” wordt tegemoetgekomen aan hetgeen bepaald is in artikel 26 (Aanbesteding en inkoop) van de Verordening artikel 212 Gemeentewet.

2. De Europese regelgeving (algemeen)

2.1. Definities

2.1.1. Aanbestedingsplichtigen

- aanbestedende diensten en
- aanbestedingsplichtigen in engere zin.

2.1.1.1. Aanbestedende diensten

De Staat

Ministeries, de hogere colleges van staat.

De territoriale lichamen van de staat

Provincies, gemeenten, samenwerkingsvormen tussen territoriale lichamen.

Publiekrechtelijke instellingen

Instellingen met rechtspersoonlijkheid en opgericht met het specifieke doel tegemoet te komen aan behoeften van algemeen belang en die geen industrieel of commercieel karakter dragen en:

- voor meer dan 50% door een aanbestedende dienst worden gefinancierd, of
- waarvan het beheer is onderworpen aan toezicht door een aanbestedende dienst, of
- waarvan de bestuursorganen (directie, raad van bestuur, raad van toezicht) voor meer dan de helft wordt benoemd door een aanbestedende dienst.

2.1.2. Drempelwaarden

Zoals al eerder aangegeven zijn de drempelwaarden waarboven Europese aanbesteding verplicht is op dit moment voor lagere overheden (exclusief BTW):

Werken	€ 5.923.624
Diensten	€ 236.945
Leveringen	€ 236.945

Deze drempelwaarden worden elke twee jaar door de Europese commissie vastgesteld. De boven vermelde bedragen gelden vanaf 1 januari 2004 tot en met 31 december 2005. Er gelden een aantal uitzonderingsregels, hiervoor wordt verwezen naar hoofdstuk 3 en de respectieve EEG richtlijnen.

2.1.3. Richtlijnen

Voor gemeenten van belang zijnde vigerende richtlijnen:

- richtlijn Werken (93/37/EEG);
- richtlijn Leveringen (93/36/EEG);
- richtlijn Diensten (92/50/EEG), waarin opgenomen 97/52/EG.

Per type opdracht is één van deze richtlijnen van toepassing.

2.1.4. Bijzondere aandachtspunten

2.1.4.1. Raamcontracten

Een raamcontract regelt relaties met leveranciers op lange termijn en legt de algemene voorwaarden vast voor de deelopdrachten. Het aanbesteden van een raamcontract kan leveranciers stimuleren tot innovatie om zo'n langer lopende serie opdrachten te verwerven. Daarnaast wordt het proces voor de deelopdrachten vlotter en efficiënter. De verhouding tussen raamcontracten en de richtlijnen kent echter onduidelijkheden. De richtlijnen bevatten voor lagere overheden geen bepalingen over raamcontracten.

Niet duidelijk is of een aanbestedende dienst tegelijkertijd meerdere raamcontracten met meerdere leveranciers mag afsluiten, om vervolgens per deelopdracht te bekijken onder welk raamcontract hij de opdracht verleent. Dit zou strijdig kunnen zijn met het doorzichtigheidsbeginsel. In het geval van één raamcontract met één leverancier, waarbij in de aanbesteding genoemd is welke deelopdrachten of minimum-afnames daarbinnen zullen vallen, kunnen die deelopdrachten zonder nieuwe aanbestedingsprocedure worden opgedragen. De Europese Commissie heeft aangekondigd meer duidelijkheid te scheppen over raamcontracten.

2.1.4.2. Samenwerking tussen overheidsopdrachtgevers en marktpartijen

Een vraagstuk dat verband houdt met publiek-private samenwerking betreft onderhandelingen tussen aanbieders en marktpartijen. De aanbestedingsrichtlijnen beogen dat vraag en aanbod elkaar op een doorzichtige en niet discriminerende manier vinden. Geschikte aanbieders moeten gelijke kansen hebben. Onderhandelingen van de aanbesteder met individuele aanbieders kunnen die gelijkheid en doorzichtigheid in gevaar brengen; daarom zijn ze alleen in bepaalde uitzonderingsgevallen toegestaan.

De Europese Commissie werkt aan een voorstel om een tussenvorm te introduceren: een aanbestedingsprocedure die een 'competitive dialogue' toestaat tussen opdrachtgever en gegadigden.

2.1.4.3. Samenwerking bij aanbiedingen tussen marktpartijen

De richtlijnen vermelden dat aanbieders in combinatie met anderen mogen deelnemen aan een aanbestedingsprocedure, dus samen een offerte kunnen indienen, zonder daar verder regels aan te stellen. Er worden wel grenzen aan die samenwerking gesteld door de Europese en nationale mededingingsregels. Als enkele bedrijven elkaar in een vroeg stadium vinden om gezamenlijk te voldoen aan de eisen van een opdrachtgever hoeft dat de marktwerking niet te beperken. Het zou zelfs de kring van gegadigden kunnen vergroten en zo de marktwerking bevorderen.

2.1.4.4. Contacten met de markt

Het is van belang dat de opdrachtgever en marktpartijen de verwachtingen en ontwikkelingen van elkaar kennen. De opdrachtgever moet wel bij elk contact bevoordeling of zelfs maar de schijn daarvan vermijden. Dat vergt dat dergelijke contacten openbaar worden aangekondigd, bijvoorbeeld in een internationaal of Europees vakblad of het Europese publicatieblad, in combinatie met de Staatscourant in Nederland. De opdrachtgever moet daarbij ook steeds duidelijk maken dat de opdracht via een aanbestedingsprocedure gegund zal worden. Binnen die voorwaarden kan een opdrachtgever met potentiële aanbieders bijvoorbeeld een techni-

sche discussie aangaan om de vraagspecificatie helder te krijgen en goed te kunnen afstemmen op de technische en organisatorische mogelijkheden in de markt, nog vóór de feitelijke aanbestedingsprocedure is begonnen. In die dialoog kunnen zowel de potentiële opdrachtgever als de marktpartijen innovatieve oplossingen aandragen.

3. De Europese regelgeving betreffende leveringen en diensten

Een gemeente is een “aanbestedende dienst” in de zin van de regelgeving voor Europese aanbesteding van overheidsopdrachten (zie 2.1.1.1.). Voor Roermond geldt dat altijd Europees aanbesteed wordt indien de respectievelijke drempelbedragen overschreden worden. De keuze *openbaar, beperkt openbaar of niet openbaar aanbesteden* is situationeel gebonden; dit geldt ook voor het al dan niet inschakelen van een externe adviseur bij het aanbestedingstraject. Deze keuze wordt altijd ter besluitvorming voorgelegd aan het college van B&W.

Dit hoofdstuk en hoofdstuk 4 beschrijven in het kort de “regels” van he Europees aanbesteden; in hoofdstuk 5 is beschreven hoe aanbestedingen verlopen die onder de Europese drempelwaarden vallen.

3.1. Overheidsopdrachten tot levering

3.1.1. Definitie

De richtlijn “levering” heeft niet alleen betrekking op de aankoop van producten.

Onder een overheidsopdracht tot levering wordt verstaan: een schriftelijke overeenkomst onder bezwarende titel tussen een aanbestedende dienst en een leverancier voor de aankoop, leasing, huur of huurkoop (met of zonder koopoptie) van producten.

Indien de levering van producten bepaalde installatiewerkzaamheden met zich mee brengt, dan behoren de installatiewerkzaamheden tot de opdracht van de levering. Deze werkzaamheden moeten worden meegerekend bij de bepaling van de zgn. drempelwaarde.

De richtlijn bepaalt, dat de aanbestedende dienst een opdracht niet mag splitsen in kleinere opdrachten om zo de richtlijn te ontduiken. Wel mag de aanbestedende dienst in de aankondiging van de opdracht bepalen dat leveranciers op een deel van de opdracht kunnen inschrijven, het zgn. verkavelen van de opdracht.

3.1.2. Uitzonderingen

De richtlijn “leveringen” is niet van toepassing op opdrachten:

- a. voor de uitvoering van werken en voor het verlenen van diensten;
- b. die worden geplaatst door nutsbedrijven (vervoer, energie- en watervoorziening, telecommunicatie) voor zover dergelijke opdrachten samenhangen met het uitvoeren van een kernactiviteit van deze bedrijven;
- c. voor leveringen die geheim zijn verklaard of waarvan de uitvoering gepaard moet gaan met bijzondere veiligheidsmaatregelen (bijv. wanneer de bescherming van fundamentele belangen van de Staat dat vereist);
- d. krachtens een internationale overeenkomst of volgens de specifieke procedure van een internationale organisatie;
- e. voor de levering van goederen met een specifiek militaire bestemming.

3.1.3. Voorbeeld

Indien de leveringsopdracht bestaat uit een netwerk met een werkende telefooncentrale, dan behoren tot de levering (en tot de bepaling van de drempelwaarde):

- het netwerk en de samenstellende delen;

- de telefooncentrale;
- de installatie van alle voorzieningen die daarbij horen;
- desgewenst het beheers- dan wel onderhoudscontract.

3.2. Overheidsopdrachten tot het verlenen van diensten

3.2.1. Definitie

Onder een overheidsopdracht tot het verlenen van diensten wordt verstaan: een schriftelijke overeenkomst onder bezwarende titel tussen een aanbestedende dienst en een dienstverlener. De richtlijn maakt onderscheid tussen opdrachten voor dienstverlening die onder volledige werking van de richtlijn vallen en opdrachten waarop slechts een deel van de richtlijn van toepassing is (bijlage 1A en 1B bij richtlijn opgesomde diensten).

De richtlijn voor diensten kent ook bepalingen voor prijsvraagprocedures voor plannen of ontwerpen, met name op het gebied van ruimtelijke ordening, stadsplanning, architectuur, weg- en waterbouw of op het gebied van ICT.

3.2.2. Uitzonderingen

De richtlijn diensten is niet van toepassing op opdrachten:

- a. voor de levering van producten en opdrachten voor de uitvoering van werken;
- b. die worden geplaatst door aanbestedende diensten die vallen onder de richtlijn voor aanbestedingen in de nutssector, voor zover het opdrachten betreft die direct samenhangen met het uitvoeren van een kernactiviteit in de zin van de richtlijn;
- c. voor de verwerving of huur van grond, *bestaande* gebouwen of andere onroerende zaken. De richtlijn is *wel* van toepassing op overeenkomsten betreffende financiële diensten;
- d. voor de aankoop, ontwikkeling, productie of coproductie van programmamateriaal voor televisie en overeenkomsten betreffende zendtijd;
- e. voor diensten op het terrein van telecommunicatie (spraaktechnologie-, telex-, mobiele radiotelefonie-, oproep- en satellietdiensten);
- f. voor diensten van arbitrage en bemiddeling;
- g. voor financiële diensten betreffende de uitgifte, de aankoop, de verkoop en de overdracht van effecten of andere financiële instrumenten, en op door centrale banken verleende diensten;
- h. inzake tewerkstelling (arbeidsovereenkomsten);
- i. voor bepaalde diensten voor onderzoek en ontwikkeling. Opdrachten voor onderzoek en ontwikkeling die geheel door een aanbestedende dienst worden betaald en waarvan de resultaten in hun geheel toekomen aan de aanbestedende dienst, vallen *wel* onder de werking van de richtlijn;
- j. op het gebied van defensie;
- k. voor diensten die geheim zijn verklaard of waarvan de uitvoering gepaard moet gaan met bijzondere maatregelen, of wanneer de bescherming van fundamentele belangen van de Staat dat vereist;
- l. die worden geplaatst krachtens een internationale overeenkomst of via de specifieke procedure van een internationale organisatie;
- m. die worden gegund aan een aanbestedende dienst op basis van alleenrecht dat die aanbestedende dienst geniet op grond van bekendgemaakte wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen die verenigbaar zijn met de EU-verdragen.

3.2.3. Voorbeelden

Van diensten die onder de volledige werking van de richtlijn vallen:

- onderhouds- en reparatiediensten;
- financiële diensten (waaronder verzekeringen);
- computer- en aanverwante diensten;
- diensten van accountancy, controle en boekhouding;
- advertentie- en reclamediensten;
- diensten voor het schoonmaken van gebouwen;
- uitgeverij- en drukkerijdiensten;
- afvalinzameldiensten.

Van diensten waarvoor slechts een deel van de richtlijn van toepassing is:

- juridische diensten;
- contracten voor dienstverlening door uitzendbureau's;
- bewakingsdiensten.

Bij deze laatste diensten dienen we de volgende verplichtingen in acht te nemen:

- in de beschrijving van de opdracht mogen geen bepalingen zijn opgenomen die bepaalde dienstverleners op voorhand uitsluiten;
- achteraf dient een publicatie in het Supplement op het Publicatieblad van de Europese Unie plaats te vinden van de opdracht en aan wie deze opdracht is gegund.

3.3. Combinaties

Indien er sprake is van een gemengde opdracht die deels onder het regime van de voorschriften voor leveringen en deels onder die voor diensten valt dan geldt voor de gehele opdracht de richtlijn voor het deel met de grootste economische waarde.

3.4. Beroepsmogelijkheden

Indien een aanbestedende dienst de verplichtingen van de betreffende richtlijn niet naleeft, kan dit leiden tot een procedure bij de Nederlandse rechter:

- a. *vóór de definitieve gunning*: een ondernemer die meent in zijn rechten te zijn geschaad door een inbreuk van de aanbestedende dienst op de verplichtingen van de richtlijn kan voor de Nederlandse rechter in kort geding eisen, dat de aanbestedingsprocedure wordt gestopt, eventueel met het opleggen van een dwangsom;
- b. *als de opdracht al is gegund*: een eis tot schadevergoeding op grond van onrechtmatige daad is mogelijk.

Het indienen van een klacht bij de Europese Commissie, die vervolgens de lidstaat aanspreekt behoort tot de mogelijkheden, hetgeen uiteindelijk kan leiden tot een veroordeling van de lidstaat door het Hof van Justitie van de Europese Unie.

4. De Europese aanbestedingsprocedure betreffende leveringen en diensten

Voor zowel leveringen als diensten is een 3-tal aanbestedingsprocedures mogelijk:

4.1. De openbare procedure van aanbesteden

Bij deze procedure kunnen alle belangstellende leveranciers / dienstverleners direct een offerte indienen naar aanleiding van de publicatie van de betreffende opdracht in het Supplement op het Publicatieblad van de Europese Unie. De aanbestedende dienst moet rechtstreeks uit deze offertes, op grond van objectieve selectie- en gunningcriteria die vooraf bekend gemaakt zijn, een keuze maken aan wie hij de opdracht gunt (de laagste prijs, economisch voordeligste aanbidding).

4.2. De niet-openbare procedure van aanbesteden

Anders dan de naam doet vermoeden is deze procedure ook openbaar, zij het dat er sprake is van een aanbesteding in twee fasen. In de eerste fase kunnen belangstellende leveranciers / dienstverleners zich, naar aanleiding van een publicatie in het Supplement van het Publicatieblad van de Europese Unie, als gegadigde melden. Vervolgens selecteert de aanbestedende dienst, op grond van vooraf bekend gemaakte objectieve selectiecriteria, een aantal leveranciers / dienstverleners dat zal worden uitgenodigd een offerte in te dienen. Uit deze offertes maakt de aanbestedende dienst, op grond van vooraf gepubliceerde objectieve gunningscriteria, een keuze aan wie hij de opdracht gunt.

4.3. Procedure van gunning via onderhandelingen

4.3.1. De onderhandelingsprocedure na voorafgaande bekendmaking

Na een publicatie in het Supplement op het Publicatieblad van de Europese Unie selecteert de aanbestedende dienst op grond van vooraf bekend gemaakte objectieve selectiecriteria één of meer gegadigden en stelt in overleg en langs de weg van onderhandelingen de contractuele voorwaarden vast. Deze procedure kan slechts in de volgende gevallen worden toegepast:

4.3.2. Bij een leveringsprocedure (artikel 6 lid 2):

Indien er in een openbare of niet-openbare procedure onregelmatige inschrijvingen zijn gedaan of inschrijvingen die onaanvaardbaar zijn volgens de artikelen 20 tot en met 24 van de richtlijn leveringen.

Een voorbeeld hiervan is de situatie waarbij geen van de gegadigden de vereiste bewijsstukken heeft ingezonden. Hiervoor geldt een motiveringsplicht.

4.3.3. Bij de aanbesteding van diensten (artikel 11 lid 2):

- indien er in een openbare of niet-openbare procedure onregelmatige inschrijvingen zijn gedaan of inschrijvingen die onaanvaardbaar zijn volgens nationale voorschriften die in overeenstemming zijn met de artikelen 23 tot en met 28 van de richtlijn diensten;
- indien op geen enkele wijze de totale prijs voor een opdracht vooraf kan worden vastgesteld;
- wanneer de inhoud van de opdracht vooraf niet voldoende nauwkeurig kan worden bepaald (bijv. bij intellectuele of financiële diensten).

4.3.4. De onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking

In deze procedure onderhandelt de aanbestedende dienst rechtstreeks met de door hem uitgekozen gegadigde(n) over de inhoud van het contract zonder de opdracht vooraf in het Supplement op het Publicatieblad van de Europese Unie te publiceren. Deze procedure kan slechts in de volgende gevallen worden gebruikt.

4.3.4.1. Bij een leveringsprocedure (artikel 6 lid 3):

- indien er in een openbare of niet openbare procedure geen of geen geschikte inschrijvingen zijn ontvangen;
- indien het producten betreft die slechts worden gefabriceerd voor onderzoek, proefneming, studie of ontwikkeling;
- indien het gaat om opdrachten die om technische of artistieke redenen of om redenen van bescherming van alleenrechten slechts aan één bepaalde leverancier kunnen worden toevertrouwd;
- voor aanvullende leveringen, voor vervanging van reeds in gebruik zijnde goederen, of voor leveringen ter uitbreiding, indien de keuze van een andere leverancier of producten onaanvaardbaar hoge kosten of technische moeilijkheden met zich mee zou brengen.

4.3.4.2. Bij de aanbesteding van diensten (artikel 11 lid 3):

- indien er in een openbare of niet openbare procedure geen of geen geschikte inschrijvingen zijn ontvangen;
- indien het gaat om opdrachten die om technische of artistieke redenen of om redenen van bescherming van alleenrechten slechts aan één bepaalde dienstverlener kunnen worden toevertrouwd;
- indien het gaat om een opdracht die volgens de toepasselijke voorwaarden moet worden toegekend aan de winnaar van een prijsvraag;
- wanneer het strikt noodzakelijk is als gevolg van dwingende spoed. Het spoedeisend karakter mag niet te wijten zijn aan de aanbestedende dienst;
- voor aanvullende diensten die, tengevolge van onvoorziene omstandigheden, nodig zijn geworden om de oorspronkelijke dienst uit te kunnen voeren;
- voor herhalingsopdrachten die deel uitmaken van de oorspronkelijke opdracht.

4.4. Termijnen en doorlooptijden

4.4.1. Termijnen

De drie procedures schrijven bepaalde minimumtermijnen voor. Geïnteresseerden moeten binnen die termijn van hun belangstelling blijk geven.

De openbare procedure kent een minimumtermijn van 52 dagen te rekenen vanaf de datum van verzending van de aankondiging aan het Bureau voor officiële publicaties van de EU. Ingeval van een dienstenprocedure kan deze termijn worden verkort tot 36 dagen, als de aanbestedende dienst een vooraankondiging heeft geplaatst.

Bij niet-openbare en onderhandelingsprocedures na voorafgaande bekendmaking geldt een termijn van 37 dagen voor de ontvangst van aanvragen tot deelneming. Bij dringende spoed kan deze termijn worden verkort tot minimaal 15 dagen vanaf de datum van verzending van de aankondiging.

Bij de niet-openbare procedure geldt een termijn van 40 dagen waarbinnen gegadigden hun offertes kunnen uitbrengen. Een verkorte termijn van 10 dagen is mogelijk bij dringende spoed. Deze termijnen beginnen te lopen vanaf de datum waarop de aanbestedende dienst de uitnodigingen tot het uitbrengen van offerte heeft verzonden (alle termijnen hebben betrekking op kalenderdagen).

4.4.2. Doorlooptijden

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de procedures, de voorwaarden voor het toepassen, de fasen in het aanbestedingstraject en een indicatie van de totale doorlooptijd. De doorlooptijd is een *indicatieve* doorlooptijd, gebaseerd op de door de regelgeving ingegeven minimale proceduretijd en ervaringsfeiten betreffende de voorbereidingsfase en de preselectie- en gunningsfasen.

{PRIVA-TE}Procedu- re	Voor- waarde voor toepas- sing	Fasen in het aanbestedingstraject		Indicatie van de totale doorlooptijd (weken)	
		Fase	Onderdeel	Minimaal	Nominaal
Openbare procedure	Vrije keuze	Vorbereiding	Projectplanning Opstellen programma's van eisen Opstellen offerteaanvraag Opstellen concept-contract Opstellen beoordelingsprocedure Opstellen aankondiging	2,5	6
		Offertetraject	Ontvangen offertes	7,5	8
		Beoordeling	Uitvoeren beoordelingsprocedure Afstemmen concept-contract Contract tekenen Bekendmaken gunning	2	4
Niet- openbare procedure	Vrije keuze	Vorbereiding	Projectplanning Opstellen programma van eisen Opstellen preselectiedocument Opstellen beoordelingsprocedure preselectiedocument Opstellen aankondiging	2,5	4
		Preselectietra- ject	Opstellen offerteaanvraag Opstellen beoordelingsprocedure offertetraject Opstellen concept-contract Ontvangen aanvraag tot deelne- ming	5,5	6

{PRIVATE}Procedure	Voorwaarde voor toepassing	Fasen in het aanbestedingstraject		Indicatie van de totale doorlooptijd (weken)	
		Fase	Onderdeel	Minimaal	Nominaal
		Beoordeling	Uitvoeren beoordelingsprocedure offertetraject Concept contract afstemmen Tekenen contract Bekendmaken gunning	1	2
		Offertetraject	Ontvangen offertes	6	7
		Beoordeling	Uitvoeren beoordelingsprocedure offertetraject Afstemmen concept-contract Tekenen contract Bekendmaken gunning	2	4
		Voorbereiding	Projectplanning Opstellen programma van eisen Opstellen preselectiedocument Opstellen beoordelingsprocedure preselectiedocument Opstellen aankondiging	2,5	4
Onderhandelen met aankondiging en preselectie	Vrije keuze	Preselectietraject	Opstellen offerteaanvraag Opstellen beoordelingsprocedure Offertetraject Opstellen concept-contract Ontvangen aanvraag tot deelneming	5,5	6
		Beoordeling	Uitvoeren beoordelingsprocedure preselectie	1,2	4
		Onderhandelingstraject	Onderhandelen Tekenen contract Bekendmaking van de gunning	vrij te bepalen	vrij te bepalen
		Voorbereiding	Projectplanning Opstellen programma van eisen Opstellen concept-contract Uitnodigen leveranciers	2,5	4
Onderhandelen zonder voorafgaande aankondiging	Zeër beperkt	Onderhandelingstraject	Onderhandelen Tekenen contract	vrij te bepalen	vrij te bepalen
		Voorbereiding	Projectplanning Programma van eisen Opstellen aankondiging	2,5	4
Prijsvraag voor ontwerpen	Zeër beperkt	Prijsvraagtraject	Jureren inschrijvingen Bekendmaken gunning	vrij te bepalen	vrij te bepalen

5. Autonome richtlijnen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden (aanbestedingen beneden de Europese drempelwaarde)

5.1. Overige leveringen en diensten

5.1.1. Algemeen

Door alle sectoren van de gemeente Roermond worden leveringen en diensten ingekocht. De hier beschreven richtlijnen zijn dan ook organisatiebreed van toepassing. De aard en omvang van het aantal aanbestedingen kan echter per sector afwijken. Voor bijvoorbeeld de sector ruimte betreft dit een zeer groot aantal leveringen en diensten; veelal is hierbij zowel de problematiek door de omvang (groot aantal leveringen en met name diensten) en de aard (veelal goederen en diensten ten algemene nutte) afwijkend van de inkoop van bijvoorbeeld facilitaire dienstverlening. Deze afwijking zit met name in te kopen deskundigheid, specialisme en creativiteit. Hierbij valt te denken aan het verstrekken van opdrachten aan adviesbureaus en het inkopen van materialen met hun zeer specifieke eigenschappen. Ook de – voor de bedrijfsvoering – zo noodzakelijke standaardisatie speelt bij de wijze van inkopen een grote rol. Ook de aanbesteding van reïntegratiediensten wijkt enigszins af van het hierna algemeen beschreven beleid; in hoofdstuk 5.3 wordt dit nader uitgewerkt.

In paragraaf 5.1.2. wordt eerst aangegeven wat de doelstellingen, randvoorwaarden en juridische kaders zijn. De aanbestedingsrichtlijnen zijn – uitgesplitst naar leveringen enerzijds en diensten anderzijds – opgenomen in paragraaf 5.2.3. Daarbij wordt eerst ingegaan op diverse soorten leveringen en diensten en de eisen die daaraan kunnen worden gesteld. Paragraaf 5.2.4. gaat nader in op de bij aanbestedingen te volgen besluitvormingsprocedure en de bevoegdheden. In paragraaf 5.2.5. wordt een aantal belangrijke aandachtspunten met betrekking tot een goed verloop van aanbestedingen aan de orde gesteld.

Voor een uitgebreid overzicht van de diverse aanbestedingsvormen en hun respectievelijke voordelen en nadelen wordt verwezen naar bijlage 1.

5.1.2. Doelstellingen, kaders en randvoorwaarden bij de aanbesteding van leveringen en diensten

Doelstellingen

Doelstelling van de gemeente bij aanbestedingen van leveringen en diensten is primair het verkrijgen van diensten en leveringen van een gewenst en vooraf aangegeven kwaliteitsniveau tegen een zo laag mogelijke prijs.

Het aanbestedingsbeleid dient een doorzichtig beleid te zijn dat toetsbaar en controleerbaar is.

Randvoorwaarden

- Openheid, objectiviteit en zorgvuldigheid (zowel naar het bestuur als naar de burgers) moeten gewaarborgd zijn.
- Het realiseren van de gewenste kwaliteit moet gewaarborgd zijn. In voorkomende gevallen kan de gewenste kwaliteit of het gewenste product of dienst door slechts één of een

beperkt aantal leveranciers of dienstverleners worden geleverd respectievelijk uitgevoerd. Uniformiteit ten opzichte van eerder toegepaste producten kan daarbij een rol spelen evenals argumenten van esthetische en / of artistieke aard.

- De kosten van aanbestedingsprocedures moeten opwegen tegen het te behalen (financiële) voordeel. Procedures moeten niet zodanig zwaar zijn dat de te behalen voordelen teniet worden gedaan.

Juridische kaders

Op overheidsopdrachten – dus ook bij gemeentelijke opdrachtverlening – is Europese en nationale wet- en regelgeving van toepassing. Deze wet- en regelgeving moet in acht worden genomen.

Europese regelgeving

De Europese regelgeving is in het eerste deel van deze nota reeds uitgebreid aan de orde geweest en is van toepassing indien het bedrag de vigerende drempelwaarden overstijgt.

Nationale regelgeving

Op nationaal niveau wordt het Uniform Aanbestedingsreglement (UAR) veelal door gemeenten toegepast (vooral bij de aanbesteding van werken). Het UAR geeft regels die bij het houden van aanbestedingen van werken in acht genomen moeten worden.

Het UAR kent vier aanbestedingsvormen: de openbare aanbesteding, de aanbesteding met voorafgaande selectie, de onderhandse aanbesteding en de onderhandse aanbesteding na selectie.

De gegevens, eisen en criteria, aan de hand waarvan de aanbestedende dienst een inschrijver of gegadigde beoordeelt, moeten objectief en eenduidig worden geformuleerd. De eventuele gegevens, eisen en criteria moet de aanbestedende dienst vooraf bekend maken, afhankelijk van de gekozen aanbestedingsvorm, in de publicatie, in de uitnodiging tot inschrijving en / of in het bestek.

Door de gemeente Roermond wordt conform het vigerend aanbestedingsbeleid voor het uitvoeren van werken openbaar aanbesteed. Daarnaast wordt uit zowel kwalitatief als economisch oogpunt, regelmatig gebruik gemaakt van de zogenaamde “gunning uit de hand”. Deze vorm wordt ook wel de “open prijsoverleg” of “enkelvoudige aanbesteding” genoemd. De UAR kent deze aanbestedingsvorm niet. In het Besluit Aanbesteding van Werken (BAW) komt deze vorm wel voor. Het BAW is geschreven voor de aanbestedende Rijksoverheid. In dit besluit is de toepassing van de UAR bij de aanbesteding van werken verplicht voorgescreven.

Tot in werking treding van die nieuwe wet kunnen het UAR alsook het BAW als handreiking/uitgangspunt voor het aanbesteden van leveringen en diensten worden gebruikt.

5.1.3. Richtlijnen voor aanbesteding leveringen en diensten

Mede naar aanleiding van de uitkomsten van de parlementaire enquête bouw is door de overheid besloten de aanbestedingsregelgeving te wijzigen. Naar verwachting zal in 2006 aanbestedingswetgeving van kracht worden, welke zal gelden voor alle aanbestedingen van alle overheden in Nederland.

5.1.3.1. Leveringen onder de drempelwaarde voor Europese aanbesteding

Onderscheid kan worden gemaakt in een aantal soorten leveringen met elk hun eigen karakter.

- **Terugkerende leveringen**

Onder terugkerende leveringen wordt verstaan de levering van goederen die in aantal variëren maar in aard en soort dezelfde zijn. Kenmerk van deze goederen is dat in het algemeen een zekere voorraad van deze goederen wordt aangehouden in het magazijn. Gedacht kan worden aan bermplanken verkeersborden, PVC artikelen voor reparatie en onderhoud. Een belangrijk deel van deze goederen wordt gebruikt in de onderhoudssfeer waarbij een onmiddellijke beschikbaarheid van belang is. Een ander aspect kan zijn de uniformiteit van de toegepaste goederen.

- **Leveringen voor een project**

Leveringen voor een project zijn leveringen die bestemd zijn om te worden toegepast in een bepaald civiel-, bouw- of milieutechnisch project. In het algemeen maken de leveringen voor de projecten deel uit van het werk. Als gevolg daarvan worden de leveringen gedaan door de aannemer van het desbetreffende project contract en vallen onder de aanbestedingsregels voor *werken* (Waar voor je geld deel I en II). Om bepaalde redenen kunnen de leveringen uit een contract gehaald worden en door de gemeente zelf ingekocht worden. Soms is er maar één leverancier (of een zeer beperkt aantal leveranciers) die (dat) de materialen tegen een concurrerende prijs kan (kunnen) aanbieden. Daarnaast kan de levertijd reden zijn om leveringen uit een contract te halen.

- **Overige leveringen**

Het betreft bijvoorbeeld de aanschaf van materieel of andere hulpmiddelen. Aspecten die daarbij spelen zijn eenheid in materieel in verband met onderhoud en specifieke eigenschappen van het materieel. Voorts kunnen esthetische en artistieke criteria van (doorslaggevend) belang zijn.

Bij het formuleren van de navolgende richtlijnen voor de aanbesteding van leveringen is vooral uitgegaan van de doelstelling (kwaliteit-prijs) en de randvoorwaarden. Ook is getracht rekening te houden met bovenomschreven specifieke karakter dan wel eisen. In het programma van eisen of bestek kan een en ander nader worden afgebakend.

5.1.3.2. Diensten onder de drempelwaarde voor Europese aanbesteding

Met name de opbouw van de sector ruimte is afgestemd op de strikt benodigde capaciteit.

Daarbij is gekozen voor een “reguliere” bezetting die is gebaseerd op een “gematigde” plan-

ning. De pieken die ontstaan in deze gematigde planning worden ondervangen door het inhuren van personeel. Hierdoor worden de vaste personele kosten laag gehouden en wordt op efficiënte wijze gebruik gemaakt van de mogelijkheden en kennis die de markt biedt.

Naar soort kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

- Adviesdiensten ten behoeve van ondersteuning van de organisatie

In voorkomende gevallen is het noodzakelijk ad hoc ondersteunende capaciteit in te kopen (in aanvulling op de in de ambtelijke organisatie aanwezige kwantitatieve dan wel kwalitatieve capaciteit). Concurrentie is soms moeilijk te introduceren omdat enerzijds de kennis meestal op zeer korte termijn nodig is en anderzijds de kennis en ervaring die aangeboden wordt niet altijd onder dezelfde noemer vergelijkbaar is.

- Diensten ten behoeve van een project

Diensten ten behoeve van een project bestaan uit het verrichten van ingenieurswerk, directievoering en toezicht of andere specifieke taken ten behoeve van projecten. Daaronder valt onder meer planvorming en uitwerking van civieltechnische projecten.

- Overige diensten

Overige (vaak terugkerende) diensten kunnen bestaan uit het uitvoeren van specifieke taken van de gemeente voor een bepaalde periode. Daarbij kan gedacht worden aan het inzamelen en verwijderen van huishoudelijk afval, schoonmaakwerkzaamheden of het uitvoeren van kleine milieuonderzoeken.

5.1.4 Aanbestedingsvorm en drempelwaarde

A. LEVERINGEN EN DIENSTEN MET EEN ECONOMISCHE WAARDE TOT € 15.000

De budgethouder (meestal het afdelingshoofd) is bevoegd ter zake de uitvoering (van de inkoop) en de daarmee samenhangende besluitvorming. Middels de vigerende budgethoudersregeling is hij/zij hiertoe gemandateerd c.q. is hem/haar hiertoe volmacht verleend. Tenzij de inkoop deel uitmaken van een (aanbesteed) raamcontract, wordt de onderhandse aanbesteding gevolgd waarbij tenminste **twee** concurrerende offertes worden onderzocht en de weging daarvan ten grondslag gelegd aan de gunning. Hiervan wordt alleen afgeweken bij inkoop van kleine partijen **verbruiksgoederen** van lage waarde.

B. LEVERINGEN EN DIENSTEN MET EEN ECONOMISCHE WAARDE VAN € 15.000 - € 50.000

De budgethouder is bevoegd ter zake de uitvoering (van de inkoop) en de budgetverantwoordelijke (sectordirecteur) is bevoegd ter zake de daarmee samenhangende besluitvorming. Middels de vigerende budgethoudersregeling is hij/zij hiertoe gemandateerd c.q. is hem/haar hiertoe volmacht verleend. Als het gaat om **gebruiksgoederen** waarvan de waarde structureel wordt afgeschreven, wordt de instemming van het college gevraagd.

Tenzij de inkopen deel uitmaken van een (aanbesteed) raamcontract, wordt de onderhandse aanbesteding gevolgd waarbij tenminste **twee** concurrerende offertes worden onderzocht en de weging daarvan ten grondslag gelegd aan de gunning.

C. LEVERINGEN EN DIENSTEN MET EEN ECONOMISCHE WAARDE VAN € 50.000 – DE DREMPELWAARDE EUROPESE AANBESTEDING

De budgethouder en de budgetverantwoordelijke (sectordirecteur) zijn bevoegd ter zake de uitvoering (van de inkoop). Het college van B&W is bevoegd ter zake de daarmee samenhangende besluitvorming. Tenzij de inkopen deel uitmaken van een (aanbesteed) raamcontract, wordt de onderhandse aanbesteding gevolgd waarbij in de regel tenminste **drie** concurrerende offertes worden onderzocht en de weging daarvan ten grondslag gelegd aan de gunning.

Uitzonderingen

Het kan echter zijn dat het in voorkomende gevallen / bijzondere omstandigheden niet wenselijk / voor de hand liggend is de “afgesproken” aanbestedingsvorm toe te passen. Soms kan door de situatie in de markt, door het soort levering (bijvoorbeeld specialistisch) of in spoedeisende gevallen een andere vorm geschikter worden bevonden. Het is dan mogelijk om – onderbouwd – voor een andere vorm te kiezen. Hiervoor zal dan een voorstel ter besluitvorming aan het college worden voorgelegd.

Voor terugkerende leveringen en/of diensten en voor specifieke (systeem)technische leveringen en/of diensten die betrekking hebben op uitbreiding of vervanging (bijvoorbeeld: ICT-systemen, verkeersregelininstallaties, e.d.) wordt uit bedrijfseconomisch en beheersmatig oogpunt één offerte gevraagd die ten grondslag ligt aan de gunning.

5.1.5. Procedures en bevoegdheden

Het dagelijks bestuur van de gemeente behoort ingevolge artikel 160 Gemeentewet tot de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders.

Op basis hiervan is het ook het college van burgemeester en wethouders dat een aanbestedingsbeleid vaststelt of wijzigt.

De concentratie van bestuursbevoegdheden bij het college van burgemeester en wethouders is ook één van de pijlers van de dualisering van het gemeentebestuur. De raad kan het college wel ter verantwoording roepen als het gaat om de uitoefening van deze bevoegdheden. Op grond van de gemeentewet is het College verantwoording schuldig (informatieplicht/ verantwoordingsplicht) ter zake de uitvoering van het vastgestelde aanbestedingsbeleid.

5.2. Aandachtspunten bij aanbestedingen

5.2.1. Algemeen

Het hierboven geformuleerde aanbestedingsbeleid geldt voor (op)nieuw af te sluiten overeenkomsten voor diensten en leveringen.

Gelijksoortige leveringen en diensten dienen zoveel mogelijk in raamcontracten gevat te worden. Deze dienen periodiek te worden aanbesteed met inachtneming van het geformuleerde beleid.

Eisen die worden gesteld aan een inschrijver moeten vooraf objectief en eenduidig aangegeven worden.

5.2.2. Bepalen economische marktwaarde

Voor overeenkomsten tot levering en dienstverlening voor meerdere jaren geldt de waarde voor de gehele looptijd als economische waarde.

5.2.3. Gunning

Vanuit een oogpunt van zorgvuldigheid is het van belang om de gunningscriteria nauwgezet en weloverwogen samen te stellen én aan te geven in de uitnodiging tot inschrijving of het bestek. Er zijn twee mogelijkheden:

- de laagste prijs (wordt met name gehanteerd bij de aanschaf van “standaardproducten en -diensten”);
- economisch meest gunstige aanbieder waarbij gebruik wordt gemaakt van criteria als:
 - verhouding tussen prijs en kwaliteit;
 - deskundigheid van het personeel;
 - ervaring van het in te zetten personeel;
 - kwaliteit van het in te zetten materieel;
 - personele inzet en uurtarieven;
 - doelmatigheid en creativiteit bij uitwerking offerte en alternatieven;
 - certificering laboratoriumwerkzaamheden;
 - projectorganisatie;
 - betrokkenheid bij en ervaring met uit te voeren werkzaamheden;
 - tarieven met betrekking tot opgenomen stelposten en andere eenheids- en verrekenprijzen;
 - beschikbaarheid en bereikbaarheid;
 - andere voor de opdracht relevante elementen.

In het geval van keuze voor de economisch meest voordelige aanbieder dienen de gunningscriteria die zullen worden gehanteerd ook in de uitnodiging of het bestek te worden aangegeven, zo mogelijk in volgorde van het belang dat daaraan wordt gehecht.

5.3 Aanbesteding van Reïntegratiediensten.

5.3.1 Algemeen

Voor het aanbesteden van reïntegratiediensten gelden afwijkende regels die hierna worden beschreven. Voor Europese aanbestedingen geldt in dit verband dat altijd volstaan kan worden met de zogenaamde *beperkte openbare procedure*.

5.3.2 Uitzonderingsregels aanbesteding van reïntegratieregels

Aanbesteding beneden drempelwaarde

In de wet SUWI (Structuur Uitvoering Werk en Inkomen) en in de Wet Werk en Bijstand, die vanaf januari 2004 de Algemene Bijstandswet heeft vervangen, zijn een aantal taken toebedeeld aan gemeenten. Het betreft het verstrekken van bijstand en het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinpassing, aan de in de wet genoemde doelgroepen. Deze voorzie-

ningen zijn allen te rangschikken onder de term reïntegratiediensten. De reïntegratieactiviteiten mogen door gemeenten in principe niet zelf worden uitgevoerd maar dienen aan private marktpartijen te worden uitbesteed en dientengevolge te worden aanbesteed.

Gemeente krijgen hiertoe een geormerkt budget van het rijk het zogenaamde Wwb werkdeel. Het rijksbeleid is gericht op bevordering van de marktwerking. In dit kader zijn er door de wetgever een aantal eisen gesteld aan het uit- en aanbesteden van reïntegratiediensten, waaronder ook de gesubsidieerde arbeid valt.

In de Wet werk en bijstand wordt in navolging van het duale stelsel nadrukkelijk uitvoerende taken toebedeeld aan het college van burgemeester en wethouders en kaderstellende taken aan de gemeenteraad. In dit kader is het aanbieden en inkopen van reïntegratiediensten door de wetgever opgedragen aan het college van burgemeester en wethouders.

In de wet SUWI en de Wwb is vastgelegd dat er middels een transparante en toetsbare aanbestedingsprocedure er meerdere offertes dienen te worden gevraagd op basis van vooraf vastgestelde criteria. Selectie en gunning dient plaats te vinden op basis van vergelijkbare kosten. Een strikte hantering van deze SUWI aanbestedingsregels bleek echter in de praktijk nogal eens contraproductief te werken. Derhalve is in de Regeling Wwb (ministerieel besluit) onlangs een versoepeling van de aanbestedingsregels doorgevoerd. Concreet betekent dit, dat de eerste € 100.000,- van het reïntegratiebudget niet uit- en aanbesteed hoeft te worden. Van het resterende deel hoeft vervolgens 30% niet uit- en aanbesteed te worden.

Een gemeente hoeft volgens de wet SUWI ook niet openbaar aan te besteden en kan volstaan met een onderhandse aanbesteding, voor zover deze dan niet in strijd is met Europese wetgeving.

Aanbesteding boven drempelwaarde

Diensten en activiteiten op het gebied van reïntegratie vallen onder de diensten die zijn genoemd in bijlage 1B van de Europese Richtlijn Diensten. Hierbij is het zogenaamde beperkte of lichte regime van toepassing. Dit houdt in dat er in de beschrijving van de opdracht geen discriminerende of uitsluitende bepalingen mogen worden opgenomen, er vooraf op basis van objectieve criteria een bestek moet worden geformuleerd en achteraf dient er een gunningbericht te worden gestuurd (binnen 48 dagen) naar het Bureau voor Officiële Publicaties in Luxemburg.

Oprachten boven de drempel van € 236.945 (excl. BTW) vallen onder het Europese beperkte regime. Het beperkte regime gaat niet in alle gevallen uit van een volledige openbare aanbestedingsprocedure. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid geeft hierbij aan uit te gaan van een passende vorm van openbaarheid. Wat precies in een concreet geval passend is, is niet op voorhand duidelijk. Hoe hoger het aan te besteden bedrag boven de drempel van € 236.945 uitgaat, hoe hoger de eisen zijn die aan de mate van openbaarheid (publicatie) van de aanbesteding worden gesteld.

De zogenaamde SUWI aanbestedingsregels blijven van toepassing totdat uit een evaluatie is gebleken dat er voldoende marktwerking op de reïntegratiemarkt is ontstaan. Als deze regels echter worden afgeschaft, blijft natuurlijk de Europese wetgeving op dit vlak overeind.

Gezien het bovenstaande wordt, mede gelet op het wettelijk kader, ten aanzien van de inkoop en aanbesteding van reïntegratiediensten en in afwijking van het gestelde in deze nota ten aanzien van de overige leveringen en diensten het zogenaamde (wettelijke)SUWI regime gevolgd. Zoals in artikel 4 van het besluit SUWI is geformuleerd, is deze taak opgedragen aan het college van burgemeester en wethouders.

In het kader van de implementatie van de Wwb zal de afdeling ZA een handboek inkoop reïntegratiediensten ontwikkelen, waarin de verschillende vormen van aanbesteding worden beschreven en waarbij via beschreven werkprocessen en standaard formats de kwaliteit van het inkoopproces wordt gewaarborgd.

6. Uitvoering van het aanbestedingsbeleid

Na vaststelling van het aanbestedingsbeleid, volgt de uitvoering van dit beleid.

Zoals reeds eerder vermeld, is het aanbesteden op zich een technisch proces. De deskundigheid hierin is aanwezig in de ambtelijke organisatie. In het aanbestedingsbeleid dient een strikte scheiding tussen de ambtelijke- en bestuurlijke taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden aangebracht te worden.

De uitvoering van het aanbestedingsbeleid, met name de voorbereiding en de uitvoering van de aanbesteding inclusief de selectie van de leveranciers en bureaus die diensten aanbieden is een verantwoordelijkheid van de respectievelijke sectordirecteur (zie hoofdstuk 5).

Bij leveringen en/of diensten met een economische waarde van € 50.000 – drempelwaarde EU zal de keuze van de leveranciers / bureaus in de vorm van een voorstel aan het college van burgemeester en wethouders worden voorgelegd ter toetsing en ter uiteindelijke besluitvorming. Het gaat hier om een marginale toetsing, waarbij het college tijdig in actie kan komen wanneer er voor de uitvoering van het beleid niet op correcte wijze wordt zorggedragen. De juiste uitvoering van de aanbesteding en de vastlegging van de stukken en procedures blijft de verantwoordelijkheid van het afdelingshoofd en/of de sectordirecteur. Politiek verantwoordelijke portefeuillehouder is de desbetreffende wethouder.

Aanbestedingsvoorstellen die afwijken van het vastgestelde aanbestedingsbeleid worden ter beslissing aan het college van burgemeester en wethouders voorgelegd.

7. Verantwoording van het aanbestedingsbeleid

De verantwoording van de uitvoering van het aanbestedingsbeleid geschiedt als volgt:

- Eens per jaar brengen de sectordirecteuren verslag uit aan het college van burgemeester en wethouders over de uitvoering van het aanbestedingsbeleid in die periode.
- Het verslag geeft een overzicht van de in die periode gegunde opdrachten \geq € 50.000, gerangschikt naar wijze van aanbesteding. Het overzicht vermeldt tevens welke leveranciers c.q. bureaus werden uitgenodigd.
- Burgemeester en wethouders brengen jaarlijks de hiervoor bedoelde overzichten ter kennis van de betreffende raadscommissie.

8. Evaluatie van het aanbestedingsbeleid

Zodra daartoe aanleiding bestaat bijvoorbeeld door wijzigingen van regelgevingen, ervaringen of andere omstandigheden, zal het aanbestedingsbeleid door het college van burgemeester en wethouders worden aangepast. Dit zal dan ter kennisname aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Bijlage 1. Aanbestedingsvormen en hun voor- en nadelen

Europese regelgeving

Boven de vigerende drempelwaarde exclusief BTW is zowel voor leveringen als diensten een Europese aanbesteding verplicht. Voor zowel leveringen als diensten is een drietal aanbestedingsprocedures mogelijk:

- openbare procedure: alle belangstellende leveranciers / dienstverleners kunnen een offerte indienen naar aanleiding van de publicatie in het Europees blad. Op basis van een aantal vooraf bekend gemaakte selectie- en gunningscriteria maakt de aanbestedende dienst haar keuze;
- niet-openbare procedure: in de eerste fase kunnen belangstellende leveranciers / dienstverleners zich als gegadigde melden. De aanbestedende dienst selecteert – op grond van een aantal vooraf bekend gemaakte objectieve selectiecriteria – een aantal leveranciers / dienstverleners dat wordt uitgenodigd een offerte in te dienen. Uit deze offertes maakt de aanbestedende dienst – op grond van vooraf gepubliceerde objectieve gunningscriteria – een keuze aan wie hij de opdracht gunt;
- procedure van gunning via onderhandelingen: deze procedure is uitsluitend toegestaan in een beperkt aantal gevallen (onder meer na het “mislukken” van openbare en niet-openbare procedures).

Uniform Aanbestedingsreglement (UAR 2001)

Het Uniform Aanbestedingsreglement 2001 (uitgangspunt voor gemeenten bij aanbestedingen van werken) kent de volgende aanbestedingsvormen:

1. openbare aanbesteding: deze aanbestedingsvorm wordt algemeen bekend gemaakt waarbij een ieder kan inschrijven die aan de inschrijvingsvereisten voldoet;
2. aanbesteding met voorafgaande selectie: deze aanbestedingsvorm wordt algemeen bekend gemaakt. Hierbij kan eenieder zich als gegadigde aanmelden. Hiervoor wordt tenminste één – maar niet meer dan een beperkt aantal gegadigden – uitgenodigd tot inschrijving;
3. onderhandse aanbesteding: bij deze aanbestedingsvorm wordt een beperkt aantal van ten minste twee natuurlijke of rechtspersonen tot inschrijving uitgenodigd;
4. onderhandse aanbesteding na selectie: bij deze aanbestedingsvorm wordt een beperkt aantal van ten minste twee natuurlijke of rechtspersonen in de gelegenheid gesteld deel te nemen aan een selectie waarna één of meer van hen tot inschrijven kan worden uitgenodigd.

Door de gemeente Roermond wordt met name bij de aanbesteding van werken regelmatig gebruik gemaakt van de zogenaamde “gunning uit de hand” (ook wel “open prijsoverleg” of “enkelvoudige aanbesteding” genoemd). Bij deze aanbestedingsvorm wordt aan één aannemer offerte gevraagd om op basis van een gespecificeerde begroting prijsonderhandelingen te voeren. De daarvoor benodigde kennis en vaardigheden zijn ambtelijk voorhanden.

Daarnaast is er een aantal nieuwe aanbestedingsvormen te onderscheiden:

- Design & Construct;
- Turnkey;
- Bouwteamconcept.

Deze vormen worden hier niet nader uitgewerkt omdat deze voor diensten en leveringen – in tegenstelling tot de uitvoering van werken – minder relevant zijn.

Voordelen en nadelen van de verschillende aanbestedingsvormen

ad 1. Openbare aanbesteding.

Voordelen:

- (in beginsel) meer concurrentie en daardoor kans op een scherpe prijs;
- biedt mogelijkheid tot oriëntatie van bedrijven die werkzaam zijn in de markt;
- geeft inzicht in de marktsituatie en –verhoudingen;
- is objectief.

Nadelen:

- het bestek moet zeer gedetailleerd worden opgesteld;
- hoge voorbereidingskosten (mensen, advertentiekosten);
- lange procedures en vertragende werking;
- in principe geen invloed op prijsvorming (bij een te hoge prijs kan niet zonder meer bij een ander bedrijf prijs worden opgevraagd);
- bij een te lage inschrijving zal door de aannemer geprobeerd worden dit in de uitvoering terug te verdienen.

ad 2. Aanbesteding met voorafgaande selectie.

Voordelen:

- (in beginsel) meer concurrentie en daardoor kans op een scherpe prijs;
- er kan – op basis van de selectiecriteria – een keuze worden gemaakt uit de gegadigden die zich hebben gemeld waardoor minder geschikt geachte bedrijven kunnen worden geweerd;
- biedt mogelijkheid tot oriëntatie van bedrijven die werkzaam zijn in de markt;
- geeft inzicht in de marktsituatie en –verhoudingen.

Nadelen:

- bij de selectie kan een potentieel voordelige aanbieder al afvallen;
- de voorselectie vraagt extra tijd van de aanbesteder;
- de aanbestedingsprocedure duurt (nog) langer;
- in principe geen invloed op de prijsvorming (bij een te hoge prijs kan niet zonder meer bij een ander bedrijf prijs worden opgevraagd).

ad 3. Onderhandse aanbesteding.

Voordelen:

- het is mogelijk alleen deskundige bedrijven uit te nodigen, goede kwaliteit is verzekerd omdat aannemers bekend zijn;
- korte procedure en relatief geringe kosten.

Nadelen:

- minder concurrentie;
- minder inzicht op marktsituatie en –verhoudingen;
- geen invloed op prijsvorming (bij een te hoge prijs kan niet zonder meer bij een ander bedrijf prijs worden opgevraagd);
- minder objectief (kan schijn wekken van begunstiging van een of meer bedrijven).

ad 4. Onderhandse aanbesteding na selectie.

Voordelen en nadelen: idem als ad 3 met als bijkomend nadeel dat de procedure langer duurt.

Ad 5. Gunning uit de hand.

Voordelen:

- goede kwaliteit is verzekerd;
- zeer korte procedure, lage kosten;
- redelijk scherpe prijs is mogelijk;
- het vragen van een afstandsverklaring is toegestaan. De aanbesteder heeft dan de vrijheid bij een andere aannemer een prijs te vragen;
- mogelijke tekortkomingen van de aannemer komen vroegtijdig aan het licht.

Nadelen:

- kans op schijn van begunstiging vooral als regelmatig hetzelfde bedrijf wordt uitgenodigd;
- minder inzicht in marktsituatie.

Voorwaarde:

- aanbesteder moet kennis en kunde bezitten om prijsonderhandelingen te kunnen voeren.